

Jalopuumetsiköt

Suojellut jalopuumetsiköt ovat syntyneet luontaisesti, ja niissä kasvaa vähintään 20 runkomaista jaloa lehtipuuta hehtaarilla. Runkopuun läpimitta on rinnankorkeudella yli seitsemän senttiä. Tammen vastaava läpimitta on vähintään 20 senttimetriä. Jalopuumetsikön alueen tulee olla yhtenäinen.

Jalopuulehto Turussa. © Anne Raunio

Esiintyminen

Jalot lehtipuulajit kasvavat luonnonvaraisina eteläisessä Suomessa. Jalopuumetsiköt kasvavat usein rehevillä lehtoalueilla, mutta esimerkiksi tammea ja lehmusta kasvaa metsikköinä karummillakin mailla.

Jalopuumetsiköitä on Suomessa jäljellä noin tuhat hehtaaria. Merkittävä osa niistä sijaitsee suojelualueilla.

Eliöstö

Jalopuumetsiköiden eliöstö on hyvin monimuotoista ja Suomessa erikoislaatuista. Yksin jalopuutkin ovat harvinaisia eteläisiä lajeja. Rauhoitetut vuori- ja kynäjalava on luokiteltu

vaarantuneiksi lajeiksi. Luonnontilaisen jalopuumetsikön puusto on monilajista ja monenikäistä: nuorista taimista vanhoihin lahoaviin puihin.

Jalopuumetsikön aluskasveina on usein lehtolajeja, kuten valkovuokko, keltavuokko, käenkaali, hammasjuuri, lehtosinijuuri, lehtokieli, kevätlinnunherne, imikkä ja lehto-orvokki. Oravisammal ja suikalesammal ovat esimerkkejä vanhojen jalopuiden sammalista.

Monet metsien uhanalaisista eliöistä Suomessa ovat ikääntyvien ja lahoavien jalojen lehtipuiden asukkeja. Jalopuumetsiköissä viihtyviä lintuja ovat muun muassa harvinainen harmaapäätikka sekä kultarinta ja mustapääkerttu.

Mitä saa tehdä

Jalopuumetsiköstä voi hakata lehtokasvillisuutta varjostavia kuusia ELY-keskuksen luvalla. Hakkuiden tulee perustua alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaan tai muuhun ympäristökeskuksen hyväksymään suunnitelmaan. Hakuut pitää tehdä varovasti useimmiten ilman koneita, eikä jaloja lehtipuita saa hakata.

Jos kuuset valtaavat alueen, ne varjostavat lehtipuita ja vievät niiltä elintilan. Kuusen hapan karike vaikeuttaa jalojen lehtipuiden taimien kasvua ja haittaa muuta eliöstöä. Suuria kuusia poistettaessa täytyy kuitenkin varoa, jotta jalot lehtipuut eivät kuole valon äkilliseen lisääntymiseen.

Jokamies saa liikkua alueella, ja poimia luonnonmarjoja sekä rauhoittamattomia sieniä ja kukkia.

Mitä ei saa tehdä

Ojittaminen ei ole luvallista suojellussa jalopuumetsikössä. Ojittaminen muuttaa alueen vesitaloutta niin, että kasvupaikka voi muuttua sopimattomaksi jaloille lehtipuille ja muille kasvilajeille.

Jalojen lehtipuiden lahojenkaan runkojen hakuut eivät ole luvallisia.

Suojellun luontotyyppin alueelle ei saa rakentaa.

Imikkä on tyypillinen jalopuumetsikön aluskasvi. © Terhi Ryttäri

Julkaistu 29.6.2022 / Päivitetty 22.2.2023

Julkaisija

Suomen ympäristökeskus (Syke)

Tulosta sivu

Anna palautetta